

§132

Svar på medborgarförslag om glutenfria varor på recept (RS/839/2020)

Sammanfattning

Medborgarförslag: ”Att alla barn upp till 18 år ska få subventionerade glutenfria varor på recept”. Motivering: ”Att Region JH ska följa FNs Barnkonvention och ge alla barn (- 18 år) samma möjlighet som andra barn får i flera olika regioner i Sverige. Att det inte ska vara otur att bo i Region Jämtland Härjedalen”.

Region Jämtland Härjedalen tog bort subvention för glutenfria livsmedel (till barn mellan 16 år upp till 18-årsdagen med konstaterad glutenintolerans/celiaki) år 2008 efter beslut i Norrlandstingens Regionförbund (NRF) som rekommenderade detta till dåvarande landsting. Argumenten då var:

- att glutenfria produkter dessförinnan inte fanns på öppna marknaden (endast på apotek) men att det hade förändrats fram till år 2008 så att dessa ingick i sortiment på vanlig mataffär.

- att det blir orättvist mot alla andra olika födoämnesintoleranta som också mår bra av särskild kost utan att subvention ges.

Grunden är att:

Barnkonventionen gäller alla barn under 18 år.

Läkemedelsförmånens §20 gäller speciallivsmedel till barn under 16 år, dvs att detta ska tillhandahållas på recept.

Enligt Lag (2002:160) om läkemedelsförmåner, utfärdad 2002-04-11, står under rubriken Särskilda bestämmelser om vissa varor, paragraf 20: ”Om regeringen föreskriver det, har den som är under 16 år rätt till reducering av sina kostnader för inköp av sådana livsmedel för särskilda näringsändamål som förskrivits av läkare med det belopp som vid varje inköpstillfälle överstiger 120 kronor. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer fastställer villkor för reduceringen av kostnaderna för sådana livsmedel.”

I en äldre omvärldsbevakning från 2014 visas att 13 av Sveriges 21 regioner inte ger subvention för glutenfria produkter till barn mellan 16- 18 år. Vid en uppföljning av denna omvärldsbevakning 2021 har fler regioner tankar på att avskaffa detta bidrag. På frågan varför de har tagit bort subventionen hänvisar ett flertal till samma argument som NRF hade som grund till beslutet 2008.

16-årsgränsen som Läkemedelsverket satt upp som övre åldersgräns för läkemedelsförmånen stämmer inte med Barnkonventionen. Barnkonventionen ger barn med särskilda behov ökat skydd mot diskriminering och att man utifrån detta kan ställa följande frågor:

- Påverkas barnets rätt till liv och utveckling? (artikel 6)
- Finns det risk för diskriminering av barn vars föräldrar har en begränsad ekonomi? (artikel 2)

Dessutom finns viktiga medicinska aspekter. Se yttrande från Norra sjukvårdsregionens representant i NPO, nationellt programområde, Barn och ungdomars hälsa tillika Regionöverläkare i Region Jämtland Härjedalen. Se bilaga.

I Jämtlands län finns ca 25 medborgare med konstaterad glutenintolerans /Celiaki mellan 16-18 år. Ett bidrag på 3000 kr/år skulle kosta Regionen 75000 kr per år. Frågan är dock övergripande nationellt och bör i grunden styras av nationella regelverk. Dock konstateras att det finns uppenbara otydligheter i nuläget inte minst i relation till barnkonventionen.

Region Jämtland Härjedalen har fram till nu gått på den NRFs rekommendation från 2008 som även majoriteten av andra regioner infört gällande borttagande av subvention för glutenfria varor. Dock har barnkonventionen blivit lag och den aktuella frågan behöver utredas.

På grund av otydligheten avseende paragraf 20 (lag 2002:160) i relation till Barnkonventionen, föreslås att medborgarförslaget avslås under utredningstiden hos våra myndigheter.

Hälso- och sjukvårdsnämnden behandlade ärendet 2021-04-21 § 40 och föreslår regionfullmäktige

1. Medborgarförslaget avslås
2. Regionfullmäktige ger i uppdrag till nämnden att lyfta frågan vidare till Läkemedelsverket, Livsmedelsverket, Socialstyrelsen och Socialdepartementet.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen tillstyrker hälso- och sjukvårdsnämndens förslag.

Beslut

Regionstyrelsen tillstyrker hälso- och sjukvårdsnämndens förslag.

Expedieras till

Regionfullmäktige

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Svar på medborgarförslag om celiaki
- §40 Hälso- och sjukvårdsnämnden Svar på medborgarförslag om glutenfria varor på recept
- 20210324 Yttrande 16-årsgräns glutenintolerans Barnkonventionen
- Medborgarförslag om subvention av glutenfria varor på recept_Maskad

Paragrafen är justerad